

Sprawozdanie 5 - Metoda potęgowa

Wojciech Smolarczyk, Wiktoria Zalińska

1. Implementacja metody potęgowej

Celem zadania było zaimplementowanie **metody potęgowej** dla macierzy 3×3 w celu wyznaczenia największej wartości własnej oraz odpowiadającego jej wektora własnego. W algorytmie uwzględniono warunki dotyczące losowania wektora początkowego oraz kryterium błędu początkowego.

Metoda potęgowa to prosta i skuteczna iteracyjna metoda numeryczna służąca do wyznaczenia największej (co do wartości bezwzględnej) wartości własnej macierzy kwadratowej A , oraz odpowiadającego jej wektora własnego z .

Kroki algorytmu:

1. Znalezienie wektora startowego:

- Generacja losowego wektora z z przedziału $(0,1)$.
- Obliczenie:
 - $w = Az$,
 - $\lambda = \max(|w|)$,
 - $error = \|Az - \lambda * z\|$
- Jeżeli $error < 10^{-8}$, to powtarzane są powyższe kroki (aby nie startować z wektora, który spełnia warunki stopu)

2. Iteracja:

- obliczenie $w = Az$
- $\lambda = \max(|w|)$
- nowe z jako $z = w/\lambda$
- $error = \|Az - \lambda * z\|$

Jeżeli $error < 10^{-8}$, kończymy iterację, otrzymując największą wartość własną i odpowiadający jej wektor własny.

Kod algorytmu

```
def power_method(A, p=2, epsilon=1e-8, max_iter=1000):

    n = A.shape[0]

    while True:
        # Generate a random 3x1 vector
        z = np.random.uniform(0.0, 1.0, n)

        # Calculate the product of A and z
        w = np.dot(A, z)

        # Calculate error
        lambda_ = np.max(np.abs(w))
        error = np.linalg.norm(w - lambda_ * z, ord=p)

        if error >= epsilon: # z is ok -> don't start from a vector that meets the stop cond
            break

    for i in range(max_iter):
        w = np.dot(A, z)
        lambda_ = np.max(np.abs(w))
        z = w / lambda_

        error = np.linalg.norm(A @ z - lambda_ * z, ord=p)

        if error < epsilon:
            break

    return lambda_, z, i+1, error
```

Wynik działania programu

- Matrix A:

[[5 2 8]

[3 4 2]

[8 6 2]]

- Największa wartość własna: 13.62590694760338

- Odpowiadający wektor własny: [1. 0.50923604 0.95092936]
- Liczba iteracji: 40
- Końcowy błąd: 6.578052208635384e-09
- Iloczyn A z:

array([13.62590694, 6.93880287, 12.95727495])

- Iloczyn lambda z:

array([13.62590695, 6.93880287, 12.95727495])

Rozkład SVD macierzy 3x3 z wykorzystaniem metody potęgowej

W celu wyznaczenia wektorów i wartości własnych macierzy AA^T , wartości i wektory własne obliczamy za pomocą metody potęgowej - aby znaleźć kolejną wartość, dokonujemy deflacji macierzy zgodnie ze wzorem:

$$E = A - \lambda \cdot \frac{zz^T}{\|z\|^2}$$

Figure 1: Wzór deflacji

i dla niej stosujemy kolejny raz metodę potęgową.

W wyniku otrzymujemy:

- macierz U - zawierającą wektory własne
- macierz D - zawierającą wartości osobliwe

Macierz V obliczamy jako: $V = A^T U inv(D)$ (przy czym macierz D jest diagonalna taka że $inv(D)_{ii} = 1/D_{ii}$)

W wyniku czego uzyskujemy zrekonstruowaną macierz A:

$$A_{rec} = UDV^T$$

Kod:

```
AAT = np.dot(A, A.T)
B = AAT.copy()

eigenvalues = []
eigenvectors = []

# Calculate eigenvalues and eigenvectors of AAT
for i in range(3):
    lambda_, eigenvector_, _, _ = power_method(B)
    eigenvalues.append(lambda_)
    eigenvectors.append(eigenvector_)

    # deflate
    B = B - lambda_ * np.outer(eigenvector_, eigenvector_) / np.dot(eigenvector_, eigenvector_)

# Normalize eigenvectors
for i in range(len(eigenvectors)):
    eigenvectors[i] = eigenvectors[i] / np.linalg.norm(eigenvectors[i])

# Matrix U - wektory własne
U = np.column_stack(eigenvectors)

# Matrix D - pierwiastki z wartości własnych
D_vals = np.sqrt(np.array(eigenvalues))
D = np.diag(D_vals)

# Inverse D
D_inv = np.diag([1 / d if d > 1e-12 else 0 for d in D_vals])

V = A.T @ U @ D_inv

A_reconstructed = U @ D @ V.T
```

Wyniki:

Macierz A:

[[5 2 8]

[3 4 2]

[8 6 2]]

Macierz U:

$$\begin{bmatrix} 0.61918806 & 0.78051443 & -0.0860428 \\ 0.3685361 & -0.19209505 & 0.90954969 \\ 0.69338827 & -0.59489218 & -0.40659071 \end{bmatrix}$$

Macierz D:

$$\begin{bmatrix} 13.86943642 & 0. & 0. \\ 0. & 5.61901815 & 0. \\ 0. & 0. & 1.437139 \end{bmatrix}$$

Macierz V:

$$\begin{bmatrix} 0.70288759 & -0.25500014 & -0.66402106 \\ 0.49553925 & -0.49416185 & 0.7143143 \\ 0.51028412 & 0.83113115 & 0.22097765 \end{bmatrix}$$

Odtworzona macierz A:

$$\begin{bmatrix} 5. & 2. & 8. \\ 3. & 4. & 2. \\ 8. & 6. & 2. \end{bmatrix}$$